

Bemærkninger til lovforslaget

Den kommunale styrelseslovs § 61 c kom ind i loven i 1984 som følge af arbejdet i udvalget om ansvarsplacering i kommunestyret (se betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret). I bestemmelsen indføjedes en regel om, at tiltalerejsning var betinget af tilsynsrådets samtykke. Denne helt enestående blokeringsmulighed i anklagemyndighedens arbejde ønskes nu fjernet, da bestemmelsens brug indtil nu klart har dokumenteret, at strafansvar for kommunalbestyrelsesmedlemmer med den gældende formulering er indholdsløst. Dette illustreres af de nedenfor anførte eksempler.

Eksempel 1:

Trehøje Kommune i Ringkøbing Amt er som så mange andre kommuner i det vestjyske præget af driftighed og modvilje mod bureaukrati og centralstyring. Undertiden går de dog lidt over stregen for at bruge en almindelig underdrivelse fra de kanter.

Problemet i Trehøje var, at en fabrikant af tekstiler havde brug for en fabriksgrund. Han var blevet træt af hjemmesyeriet og ville nu have samlet medarbejderne i en fabrik, der skulle ligge i Tæbring, et mindre bysamfund i kommunen.

På de kanter klarer man indledningsvis den slags ved en opringning til borgmesteren, hvis velvilje overfor lokale erhvervsinitiativer ikke hæmmes af smålig hensyntagen til almindelige forvaltningsprincipper om skriftlighed, tilladelser fra andre myndigheder etc.

Borgmesteren giver en mundtlig byggetilladelse til den driftige mand i et område, der ikke er beregnet til fabriksbyggeri. Den slags områder har man ganske vist i kommunen, men når nu fabrikanten så gerne vil have fabrikken liggende i Tæbring, hvorfor så ikke føje ham? Den sag klares nok. Problemet, der lidt senere dukker op, er, at Tæbring er landzone, og byggeri i landzone kræver også tilladelse fra Amdsrådet. Telefonen kommer i sving igen, men amtdsrådet er nu ikke bare til sinds at give tilladelse uden videre. Trafikalt er det nem-

lig helt i skoven at placere en fabrik på det så hedt eftertragtede stykke jord.

Fabrikanten er glad og fro gået i gang med sin fabrik, og byggeriet standses først i fogedretten. Kommunen har nemlig ganske praktisk overset den lille detalje, at zonetilladelser ikke kan udnyttes før efter 4 ugers forløb. Dem kan man nemlig klage over, og det har jo ikke megen mening, hvis tilladelsen er udnyttet inden udløbet af klagefristen. Men zonetilladelsen kom endelig på plads fra det modvillige Amdsråd.

I mellemtiden er politi og statsadvokat begyndt at interessere sig for sagen. I iveren efter at være »praktiske grise« har borgmesteren og økonomiudvalget forset sig med hensyn til en bestemmelse i den kommunale styrelseslov. Det er nemlig grov pligttilsidesættelse at give lov til et byggeri, der mangler en zonetilladelse. Ja, kommunen skal faktisk skride ind og få det standset omgående. Sådan har retsstillingen været siden 1984, da Folketinget på baggrund af sagerne om Krik Vig og Holte Midtpunkt vedtog, at pligtforsømmelse fra en kommunalbestyrelse, et udvalg eller et medlem kan afstedkomme straf i form af bøder. Nu ville Folketinget ikke mere stå model til, at de myndigheder, der skulle føre tilsyn med overholdelse af lovgivningen, ikke engang kunne overholde den selv.

Det blev vedtaget, men for at gøre det hele lidt mere betryggende for de mange kommunalbestyrelsesmedlemmer, der teoretisk kunne komme i farezonen, vedtog man, at tiltale kun kunne komme på tale, hvis tilsynsrådet ville gå med til det.

Tilsynsrådet er et statsligt organ med den lokale amtmænd i spidsen plus 4 amtdsrådsmedlemmer. Statsadvokaten spurgte så, som han skulle, hvad Tilsynsrådet mente. Det fandt det skete yderst kritisabelt, men da sagen nu var godt et år gammel, måtte menneskelige hensyn til de praktiske økonomiudvalgsmedlemmer i Trehøje tale imod, at der blev rejst tiltale. Og derved blev det. Statsadvokaten kunne ikke komme videre. Ja, han syntes endog, at han måtte opgive sagen mod fabrikanten, når nu de menneskelige hensyn til myndighederne i kommunen lod nåde gå for ret.